**CYFARFOD COMISIWN FFINIAU A DEMOCRATIAETH LEOL CYMRU
A GYNHALIWYD AR 05 AWST 2020**

Yn bresennol: Dr Debra Williams (Cadeirydd); Mr Ceri Stradling (Dirprwy Gadeirydd); Mr David Powell; Mrs Julie May; Mr Theodore Joloza.

Swyddogion CFfDLC yn bresennol: Mrs Shereen Williams (Prif Weithredwr); Mr David Burley (Pennaeth Busnes); Mr Dave Carr (Rheolwr Cyllid); Mr Tom Jenkins (Pennaeth Polisi a Rhaglenni); Mr Huw Blacker (Swyddog Arolygon); Mr Josh Lovell (Swyddog Arolygon); Mr Rhys Brooks (Swyddog Arolygon); Mr Nathan Sweetman (Swyddog Cymorth Busnes); Mrs Cath Thomas (Swyddog Cymorth Busnes).

Amser Dechrau: 09:30
Amser Gorffen: 14:00

Ymddiheuriadau:

Ddim yn berthnasol.

1. Datganiadau o Fuddiant

Datganwyd buddiant gan David Powell a Julie May, fel trigolion Caerdydd.

2. Briff y Cadeirydd

2.1. Cadarnhaodd y Cadeirydd ei bod yn bwriadu cynnal cyfarfodydd un-i-un gydag aelodau'r staff.

2.2. Dywedodd y Pennaeth Polisi a Rhaglenni ei fod wrthi'n cynnal cyfarfodydd un-i-un gyda'r Swyddogion Arolygon ar hyn o bryd.

2.3. Dywedodd y Prif Weithredwr fod y dogfennau Rhyddid Gwybodaeth, ar gyfer Sir Fynwy, wedi'i hanfon at y Cynghorydd Armand Watts, yn unol â'r cais. Cadarnhaodd y Pennaeth Busnes fod yr holl gyfathrebiadau wedi'u hanfon.

2.4. Rhoddodd y Cadeirydd ddiweddariad yn ymwneud â chyfarfod a gafodd gyda Lisa, yn Llywodraeth Cymru, a dywedodd y cafwyd canlyniad boddhaol i hyn.

3. Cofnodion cyfarfod y Comisiwn a gynhaliwyd ar 30 Mehefin 2020

3.1. **Penderfynwyd** cymeradwyo cofnodion y cyfarfod fel cofnod cywir o'r materion a ystyriwyd, yn amodol ar nifer o fân ddiwygiadau.

4. Materion yn Codi

4.1. **(Mater 1) Cytundeb Fframwaith.** Rhoddodd y Prif Weithredwr ddiweddariad. Elaina, yn Llywodraeth Cymru, i fynd ar drywydd hyn gydag Amy Edwards yn Llywodraeth Cymru, fel blaenoriaeth. Bydd Amy Edwards yn cysylltu â'r Rheolwr Cyllid i drefnu'r cyfarfod swyddogion nesaf. Ychwanegodd y Prif Weithredwr na chafwyd ymateb gan yr Uned Cyrff Cyhoeddus.

4.2. **(Mater 2) Pwyllgor Diwygio Etholiadol y Senedd.** Cadarnhaodd y Prif Weithredwr nad oes angen unrhyw wybodaeth bellach gan CFfDLC ar Bwyllgor Diwygio Etholiadol y Senedd.

4.3. **(Mater 3) Ffeiliau Adnoddau Dynol.** Cadarnhaodd y Pennaeth Busnes bod y gwaith o gysoni'r ffeiliau Adnoddau Dynol wedi'i gwblhau.

4.4. **(Mater 4) Nodiadau wedi'u hail-fewnosod. Gweithredu -** Y Prif Weithredwr i gysylltu â'r Rheolwr Cyllid ynglŷn â nodiadau cyflog Swyddfa Archwilio Cymru sydd wedi'u hail-fewnosod.

5. Arolwg Etholiadol Caerdydd – Opsiynau Terfynol

5.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad dyddiedig 23 Gorffennaf gan y Swyddog Arolygon.

5.2. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 1, sef Adamsdown, Cathays, Gabalfa, Plasnewydd a Glan yr Afon, a **chytunodd ar opsiwn 2.** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys y pum ward etholiadol Adamsdown, Cathays, Gabalfa, Plasnewydd a Glan yr Afon.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Mae'n cadw'r wardiau etholiadol presennol.
- Nid yw'n creu cymunedau wedi'u rhannu.
- Nid yw'n creu unrhyw wardiau aml-aelod newydd yn yr ardal.
- Mae'n cadw'r ddwy ward etholiadol bresennol â phedwar aelod yn y rhanbarth.
- Ni ragamcenir y bydd gan yr un o'r wardiau lefel amrywiant etholiadol sydd yn +/-25% o'r cyfartaledd sirol arfaethedig.

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o bymtheg o aelodau, yr un fath â'r aelodaeth bresennol.

5.3. Mae'r Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	Enw Cymraeg
Adamsdown	Adamsdown
Cathays	Cathays
Gabalfa	Gabalfa
Plasnewydd	Plasnewydd
Riverside	Glan yr Afon

5.4. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 2, sef Cyncoed, Llanrhymni, Pentwyn, Penylan, Pontprennau, Tredelerch a Trowbridge, a chytunodd ar **opsiwn 4.**

5.5. Datblygwyd **opsiwn 4** yn ystod y cyfarfod wrth ystyried opsiynau amgen ar gyfer y Rhanbarth. Cynigiodd y Comisiwn gyfuno ward etholiadol Llanrhymni gyda Chymuned Pentref Llaneirwg i ffurfio ward etholiadol â thri aelod. Hefyd, argymhellodd y Comisiwn bod Cymuned Pontprennau yn ffurfio ward etholiadol â dau aelod. Arweiniodd yr argymhellion hyn at lefelau amrywiant etholiadol gwell a chreu ffiniau a fyddai'n adeiladu ar gysylltiadau presennol o fewn y Rhanbarth. Roedd y cynrychiolaethau a dderbyniwyd yn cynnig cyfuno Cymuned Pontprennau gyda ward etholiadol Pentwyn, fodd bynnag, roedd y Comisiwn yn fodlon y byddai Pontprennau, yn cael ei chynrychioli gan ddau aelod, yn darparu gwelliant i'r amrywiant cyffredinol yn y Rhanbarth.

5.6. Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys saith ward etholiadol Cyncoed, Llanrhymni a Phentref Llaneirwg, Pentwyn, Penylan, Pontprennau, Tredelerch a Trowbridge.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Mae'n cadw pedair o'r wardiau etholiadol presennol.
- Mae'n darparu gwelliannau i gydraddoldeb etholiadol.
- Nid yw'n creu cymunedau wedi'u rhannu.
- Nid yw'r un o'r wardiau yn parhau ar +/-25% o'r cyfartaledd sirol arfaethedig.

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o bedwar ar bymtheg o aelodau, sef gostyngiad o un o'r aelodaeth bresennol.

5.7. Mae'r Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	Enw Cymraeg
Cyncoed	Cyncoed
Llanrumney and Old St Mellons	Llanrhymni a Phentref Llaneirwg
Pentwyn	Pentwyn
Penylan	Penylan
Pontprennau	Pontprennau
Rumney	Tredelerch
Trowbridge	Trowbridge

5.8. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 3, sef Creigiau a Sain Ffagan, Pentyrch a Radur a **chytunodd ar opsiwn 1.** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys dwy ward etholiadol Radur, a Phentyrch a Sain Ffagan.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Nid yw'n creu cymunedau wedi'u rhannu.
- Nid yw'r un o'r wardiau yn parhau ar +/-25% o'r cyfartaledd sirol arfaethedig.

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o bum aelod, sef cynnydd o ddau o'r aelodaeth bresennol.

5.9. Mae'r Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	Enw Cymraeg
Pentyrch and St Fagans	Pentyrch a Sain Ffagan
Radyr	Radur

5.10. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 4, sef Y Mynydd Bychan, Llys-faen, Llanisien, Rhiwbeina, a'r Eglwys Newydd a Thongwynlais a **chytunodd ar opsiwn 1.** Mae'r opsiwn

hwn yn cynnwys pum ward etholiadol Y Mynydd Bychan, Llys-faen a’r Ddraenen, Llanisien, Rhiwbeina, a’r Eglwys Newydd a Thongwynlais.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi’r penderfyniad:

- Mae’n cadw tair o’r wardiau etholiadol presennol.
- Mae’n darparu gwelliant sylweddol i gydraddoldeb etholiadol.
- Nid yw’n creu cymunedau wedi’u rhannu.
- Nid yw’r un o’r wardiau yn cadw lefel amrywiant sydd yn fwy na +/-25% o’r cyfartaledd sirol arfaethedig.

Mae’r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o bymtheg o aelodau, yr un fath â’r aelodaeth bresennol.

5.11. Mae’r Comisiwn yn argymell mabwysiadu’r enwau fel y’u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	**Enw Cymraeg**
Heath	Y Mynydd Bychan
Lisvane and Thornhill	Llys-faen a’r Ddraenen
Llanishien	Llanisien
Rhiwbina	Rhiwbeina
Whitchurch and Tongwynlais	Yr Eglwys Newydd a Thongwynlais

5.12. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 5, sef Butetown, Grangetown a’r Sblot a **chytunodd ar opsiwn 1.** Mae’r opsiwn hwn yn cynnwys y tair ward etholiadol Butetown, Grangetown a’r Sblot.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi’r penderfyniad:

- Mae’n cadw un o’r wardiau etholiadol presennol.
- Mae’n darparu gwelliant sylweddol i gydraddoldeb etholiadol.
- Nid yw’n creu cymunedau wedi’u rhannu.
- Ni fydd yr un o’r wardiau yn parhau ar fwy na +/- 25% o’r cyfartaledd sirol arfaethedig.

Mae’r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o ddeg aelod, sef cynnydd o dri o’r aelodaeth bresennol.

5.13. Mae’r Comisiwn yn argymell mabwysiadu’r enwau fel y’u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	Enw Cymraeg
Butetown	Butetown
Grangetown	Grangetown
Splott	Y Sblot

6. Arolwg Etholiadol Caerffili – Opsiynau Terfynol

6.1. Rhoddwyd ystyriaeth i’r Adroddiad dyddiedig 16 Gorffennaf 2020 gan y Swyddog Arolygon.

6.2. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 1, sef Cwm Aber, a **chytunodd ar opsiwn 2.** Mae’r opsiwn hwn yn cynnwys yr un ward etholiadol, sef Cwm Aber.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi’r penderfyniad:

- Mae’n cadw’r wardiau etholiadol presennol.
- Nid yw’n creu cymunedau wedi’u rhannu.
- Mae’n darparu cydraddoldeb etholiadol derbyniol.
- Nid oes unrhyw wardiau’n uwch na’r amrywiant etholiadol +/-25% o’r cyfartaledd sirol.
- Mae’n cydymffurfio â’r rhan fwyaf o gynrychiolaethau a dderbyniwyd gennym.

Mae’r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o dri aelod, yr un fath â’r aelodaeth bresennol.

6.3. Mae’r Comisiwn yn argymell mabwysiadu’r enwau fel y’u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	Enw Cymraeg
Aber Valley	Cwm Aber

6.4. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 2, sef Aberbargoed, Bargoed, Coed-duon, Cefn Fforest, Gilfach a Phengam a **chytunodd ar opsiwn 2.** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys y pedair ward etholiadol Aberbargoed a Bargoed, Coed-duon, Cefn Fforest a Phengam, a Gilfach.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Mae'n darparu amrywiannau derbyniol.
- Dim cymunedau wedi'u rhannu.
- Mae'n creu dwy ward aml-aelod yn llai na'r rheiny sy'n bodoli eisoes (pump ar hyn o bryd).
- Mae'n cydymffurfio â mwyafrif o gynrychiolaethau a dderbyniwyd gennym.

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o ddeg aelod, sef gostyngiad o ddau o'r aelodaeth bresennol.

6.5. Mae'r Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	**Enw Cymraeg**
Aberbargoed and Bargoed	Aberbargoed a Bargoed
Blackwood	Coed-duon
Cefn Fforest and Pengam	Cefn Fforest a Phengam
Gilfach	Gilfach

6.6. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 3, sef Crosskeys, Pen-maen, Pontllanfraith ac Ynys-ddu, a **chytunodd ar opsiwn 1.** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys y tair ward etholiadol Crosskeys ac Ynys-ddu, Pen-maen a Phontllanfraith.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Mae'n darparu gwelliant sylweddol i gydraddoldeb etholiadol.
- Nid yw'n creu cymunedau wedi'u rhannu.
- Nid yw'r un o'r wardiau yn uwch nag amrywiant etholiadol o +/-25% o'r cyfartaledd sirol.

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o wyth aelod, yr un fath â'r aelodaeth bresennol.

6.7. Mae'r Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	Enw Cymraeg
Crosskeys and Ynysddu	Crosskeys ac Ynys-ddu
Penmaen	Pen-maen
Pontllanfraith	Pontllanfraith

6.8. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 4, sef Cwm Darran, Tredegar Newydd, Twyncarno, Moriah a Pontlotyn, a **chytunodd ar opsiwn 1.** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys pedair ward etholiadol Cwm Darran, Moriah a Pontlotyn, Tredegar Newydd a Thwyn Carno.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Mae'n darparu gwelliant sylweddol i gydraddoldeb etholiadol.
- Nid yw'n creu cymunedau wedi'u rhannu.
- Nid yw'r un o'r wardiau yn uwch nag amrywiant etholiadol o +/-25% o'r cyfartaledd sirol.
- Mae'n darparu ffiniau sy'n hawdd eu hadnabod.
- Fe'i cefnogir gan yr holl gynrychiolaethau a dderbyniwyd.

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o chwe aelod, sef gostyngiad o un o'r aelodaeth bresennol.

6.9. Mae'r Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	Enw Cymraeg
Darran Valley	Cwm Darran
Moriah and Pontlottyn	Moriah a Phontlotyn
New Tredegar	Tredegar Newydd
Twyn Carno	Twyncarno

6.10. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 5, sef Hengoed, Sant Cattwg, Llanbradach ac Ystrad

Mynach a **chytunodd ar opsiwn 1.** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys pedair ward etholiadol Hengoed, Llanbradach, Sant Cattwg ac Ystrad Mynach.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Mae'n darparu gwelliant sylweddol i gydraddoldeb etholiadol.
- Nid yw'n creu cymunedau wedi'u rhannu.
- Nid yw'r un o'r wardiau yn uwch nag amrywiant etholiadol o +/-25% o'r cyfartaledd sirol.

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o naw aelod, yr un fath â'r aelodaeth bresennol.

6.11. Mae'r Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	**Enw Cymraeg**
Hengoed	Hengoed
Llanbradach	Llanbradach
St Cattwg	Sant Cattwg
Ystrad Mynach	Ystrad Mynach

6.12. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 6, sef Bedwas, Trethomas a Machen, St James, Morgan Jones a Sant Martin, a **chytunodd ar opsiwn 1.** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys y pum ward etholiadol Bedwas a Threthomas, Machen a Rhydri, Morgan Jones, Sant Martin ac Y Fan.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Mae'n darparu'r trefniant gorau ar gyfer yr ardal.
- Mae'n darparu ffiniau sy'n hawdd eu hadnabod.
- Fe'i cefnogir gan yr holl gynrychiolaethau a dderbyniwyd.

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o dri ar ddeg aelod, yr un fath â'r aelodaeth bresennol.

6.13. Mae'r Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	Enw Cymraeg
Bedwas and Trethomas	Bedwas a Threthomas
Machen and Rudry	Machen a Rhydri
Morgan Jones	Morgan Jones
St Martins	Sant Martin
Van	Y Fan

7. Arolwg Etholiadol Wrecsam – Opsiynau Terfynol

7.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad dyddiedig 28 Gorffennaf 2020 gan y Swyddog Arolygon.

7.2. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 1, sef Llai a'r Orsedd, a **chytunodd ar opsiwn 3.** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys y ddwy ward etholiadol Llai a'r Orsedd.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Mae'n cadw un o'r wardiau etholiadol presennol.
- Mae'n darparu gwelliant i gydraddoldeb etholiadol.
- Nid yw'n creu cymunedau wedi'u rhannu.
- Er bod Yr Orsedd yn parhau dros 25% o amrywiant, mae hyn yn gwella ei hun erbyn 2023 (ar sail y data rhagamcanol sydd ar gael).
- Mae'n osgoi creu ward â thri aelod mewn ardal wledig.

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o bedwar aelod, sef cynnydd o un o'r aelodaeth bresennol.

7.3. Mae'r Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	Enw Cymraeg
Rossett	Yr Orsedd
Llay	Llai

7.4. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 2, sef Cefn, Llangollen Wledig, Pen-y-cae, Pen-y-cae a De Rhiwabon, Plas Madog a Rhiwabon, a **chytunodd ar opsiwn 1.** Mae'r

opsiwn hwn yn cynnwys y saith ward etholiadol Gogledd Acre-fair, Dwyrain Cefn, Gorllewin Cefn, Llangollen Wledig, Pen-y-cae, Pen-y-cae a De Rhiwabon a Rhiwabon.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Mae'n cadw pedair o'r wardiau etholiadol presennol.
- Mae'n darparu gwelliant i gydraddoldeb etholiadol.
- Nid yw'r un o'r wardiau yn uwch nag amrywiant etholiadol o +/-25% o'r cyfartaledd sirol.

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o saith aelod, yr un fath â'r aelodaeth bresennol.

7.5. Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	**Enw Cymraeg**
Acrefair North	Gogledd Acre-fair
Cefn East	Dwyrain Cefn
Cefn West	Gorllewin Cefn
Llangollen Rural	Llangollen Rural
Penycae	Pen-y-cae
Penycae and Ruabon South	Pen-y-cae a De Rhiwabon
Ruabon	Rhiwabon

7.6. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 3, sef Brymbo, Esclusham, Johnstown, Mwynglawdd, Pant, Ponciau, a **chytunodd ar opsiwn 1.** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys y chwe ward etholiadol Brymbo, Esclusham, Pant a Johnstown, Mwynglawdd, Ponciau a Rhos.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Mae'n cadw dwy o'r wardiau etholiadol presennol.
- Mae'n darparu gwelliant sylweddol i gydraddoldeb etholiadol.

- Nid yw'r un o'r wardiau yn uwch nag amrywiant etholiadol o +/-25% o'r cyfartaledd sirol.

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o wyth aelod, sef cynnydd o un o'r aelodaeth bresennol.

7.7. Mae'r Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	**Enw Cymraeg**
Brymbo	Brymbo
Esclusham	Esclusham
Pant and Johnstown	Pant a Johnstown
Minera	Y Mwynglawdd
Ponciau	Ponciau
Rhos	Rhos

7.8. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 4, sef Bryn Cefn, Gwenfro, Gogledd Gwersyllt, Gorllewin Gwersyllt, Dwyrain a De Gwersyllt, a New Broughton, a **chytunodd ar opsiwn 2.** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys y saith ward etholiadol Bryn Cefn, Gwenfro, Gogledd Ddwyrain Gwersyllt, Gogledd Orllewin Gwersyllt, De Gwersyllt, Gorllewin Gwersyllt a New Broughton.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Mae'n cadw dwy o'r wardiau etholiadol presennol.
- Mae'n creu gwelliant sylweddol i gydraddoldeb etholiadol.
- Nid yw'n creu cymunedau wedi'u rhannu.
- Mae'n creu wardiau un aelod yn unig.
- Mae'r amrywiant yn gwella ei hun erbyn 2023 (ar sail y data rhagamcanol sydd ar gael).

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o saith aelod, yr un fath â'r aelodaeth bresennol.

7.9. Mae'r Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	Enw Cymraeg
Bryn Cefn	Bryn Cefn
Gwenfro	Gwenfro
Gwersyllt North	Gogledd Gwersyllt
Gwersyllt East	Dwyrain Gwersyllt
Gwersyllt South	De Gwersyllt
Gwersyllt West	Gorllewin Gwersyllt
New Broughton	New Broughton

7.10. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 5, sef Cartrefle, Dwyrain a Gorllewin Gresford, Holt, Queensway, Smithfield a Whitegate, a **chytunodd ar opsiwn 1.** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys y saith ward etholiadol Cartrefle, Dwyrain a Gorllewin Gresffordd, Holt, Queensway, Smithfield, Whitegate a Wynnstay.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Mae'n cadw tair o'r wardiau etholiadol presennol.
- Mae'n darparu gwelliant sylweddol i gydraddoldeb etholiadol.
- Nid yw'n creu cymunedau wedi'u rhannu.
- Nid yw'r un o'r wardiau yn uwch nag amrywiant etholiadol o +/-25% o'r cyfartaledd sirol.

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o saith aelod, yr un fath â'r aelodaeth bresennol.

7.11. Mae'r Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	Enw Cymraeg
Cartrefle	Cartrefle
Gresford East and West	Dwyrain a Gorllewin Gresford
Holt	Holt

Queensway	Queensway
Smithfield	Smithfield
Whitegate	Whitegate
Wynnstay	Wynnstay

7.12. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 6, sef Brynyffynnon, Erddig, Hermitage ac Offa a **chytunodd ar opsiwn 1.** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys y pedair ward etholiadol Brynyffynnon, Erddig, Hermitage ac Offa.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Mae'n cadw un o'r wardiau etholiadol presennol.
- Mae'n darparu gwelliant sylweddol i gydraddoldeb etholiadol.
- Nid yw'n creu cymunedau wedi'u rhannu.
- Nid yw'r un o'r wardiau yn uwch nag amrywiant etholiadol o +/-25% o'r cyfartaledd sirol.

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o bedwar aelod, yr un fath â'r aelodaeth bresennol.

7.13. Mae'r Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	**Enw Cymraeg**
Brynffynnon	Brynffynnon
Erddig	Erddig
Hermitage	Hermitage
Offa	Offa

7.14. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 7, sef Bronington ac Overton, a **chytunodd ar opsiwn 1.** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys y tair ward etholiadol Bangor Is-y-Coed, Bronington a Hanmer, ac Overton a De Maelor.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Mae'n darparu gwelliant sylweddol i gydraddoldeb etholiadol.
- Nid yw'n creu cymunedau wedi'u rhannu.

- Nid yw'r un o'r wardiau yn uwch nag amrywiant etholiadol o +/-25% o'r cyfartaledd sirol.

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o dri aelod, sef cynnydd o un o'r aelodaeth bresennol.

7.15. Mae'r Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	**Enw Cymraeg**
Bangor Is-y-Coed	Bangor Is-y-Coed
Bronington and Hanmer	Bronington a Hanmer
Overton and Maelor South	Overton a De Maelor

7.16. Ystyriodd y Comisiwn y cynigion ar gyfer y wardiau etholiadol presennol ar gyfer Rhanbarth 8, sef Acton, Borras Park, Maes-y-dre, Little Acton a Rhosnesni, a **chytunodd ar opsiwn 1.** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys y pedair ward etholiadol Acton a Maes-y-dre, Borras Park, Little Acton a Rhosnesni.

Nodwyd y rhesymau canlynol i gefnogi'r penderfyniad:

- Mae'n cadw dwy o'r wardiau presennol.
- Mae'n darparu gwelliant sylweddol i gydraddoldeb etholiadol.
- Nid yw'n creu cymunedau wedi'u rhannu.
- Nid yw'r un o'r wardiau yn uwch nag amrywiant etholiadol o +/-25% o'r cyfartaledd sirol.

Mae'r opsiwn hwn yn dychwelyd cyfanswm o chwe aelod, sef cynnydd o un o'r aelodaeth bresennol.

7.17. Mae'r Comisiwn yn argymell mabwysiadu'r enwau fel y'u hargymhellir isod:

Enw Saesneg	**Enw Cymraeg**
Acton and Maesydre	Gwaunyterfyn a Maes-y-dre
Borras Park	Borras Park
Little Acton	Little Acton
Rhosnesni	Rhosnesni

8. Adroddiad ar Gynnydd Arolygon

8.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r adroddiad dyddiedig 27 Gorffennaf gan y Pennaeth Polisi a Rhaglenni, a **nodwyd** ei gynnwys.

8.2. **Nodwyd** y byddai cyfarfod Prif Weithredwr Casnewydd yn cael ei gynnal ar-lein ar 10 Awst ac y bydd yr adroddiad Terfynol yn cael ei gyhoeddi ar 14 Awst.

8.3. **Nodwyd** y byddai cyfarfod Prif Weithredwr Castell-nedd Port Talbot yn cael ei gynnal ar-lein ar 19 Awst ac y bydd yr adroddiad Terfynol yn cael ei gyhoeddi ar 20 Awst.

8.4. **Nodwyd** y bydd yr adroddiadau Terfynol ar gyfer Caerdydd, Caerffili a Wrecsam yn cael eu rhoi gerbron Cyfarfod y Comisiwn ym mis Medi ac y caiff ei gyhoeddi cyn mis Tachwedd fwy na thebyg.

8.5. **Nodwyd** y bydd cyfnod ymgynghori Drafft Ynys Môn yn dod i ben ar 14 Medi a bod ymgynghoriad Cychwynnol Sir Fynwy yn dod i ben ar 28 Medi. Mae cyfarfodydd ymgynghori ar gyfer y ddwy ardal yn cael eu trefnu.

8.6. **Nodwyd** y bydd cyfnod ymgynghori Drafft Bro Morgannwg yn ailddechrau ar 1 Medi ac yn dod i ben ar 20 Hydref 2020.

8.7. **Nodwyd** y bydd y Comisiynwyr yn cyfrannu at yr Adroddiad 'Gwersi a Ddysgwyd'.

9. Rheoli Risg – Y Gofrestr Risg

9.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r adroddiad dyddiedig 22 Gorffennaf 2020 gan y Rheolwr Cyllid, a **nodwyd** ei gynnwys.

9.2. **Nodwyd** bod y newidiadau a gytunwyd yn y cyfarfod diwethaf mewn perthynas â chamau lliniaru ar gyfer risg CR3 wedi'u rhoi ar waith, a bod y gyfradd disg wedi'i lleihau i 12.

9.3. Nid oedd unrhyw newidiadau arfaethedig i'r Gofrestr Risg.

10. Adroddiad ar y Gyllideb

10.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r adroddiad dyddiedig Gorffennaf 2020 gan y Rheolwr Cyllid, a **nodwyd** ei gynnwys.

10.2. **Nodwyd**, erbyn diwedd mis Mehefin, bod y tanwariant wedi codi i £35,000.

Fodd bynnag, roedd disgwyl y byddai'r tanwariant hwn yn lleihau'n sylweddol yn y misoedd i ddod yn sgil amcangyfrif gwariant yn y dyfodol ar ofynion TGCh y Comisiwn Ffiniau i Gymru.

11. Trefniadau Parhad Busnes Cyfredol

11.1. Rhoddodd y Prif Weithredwr ddiweddariad llafar ar y trefniadau cyfredol.

11.2. **Nodwyd** bod y swyddfa'n gweithredu ar sail rota a'i bod ar gau ar ddydd Gwener. Mae cyflenwad da o fasgiau a hylif gochi dwylo gwrthfacterol yn y swyddfa, a cheir trefniadau cadw pellter cymdeithasol mewn cyfarfodydd, gan ddarparu ciniawau unigol i'r Comisiynwyr.

11.3. **Cytunwyd** i barhau i weithio fel hyn am nawr, ac na ddylai fod unrhyw bwysau ar staff i weithio yn y swyddfa yn lle gweithio gartref.

12. Calendr Digwyddiadau

12.1. Symudwyd cyfarfod 15 Medi i 1pm ar 1 Medi.

13. Unrhyw Fusnes Perthnasol Arall

13.1. Nid oedd unrhyw fusnes arall i'w drafod.

14. Dyddiad y Cyfarfod Nesaf: 01 Medi 2020